

***Türkiye Orta Öğretiminde
Eğitim Akreditasyonu
Bir Model Önerisi***

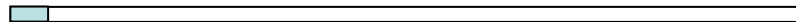
Dr. Mutlu TUNÇ

Mutlu Tunç Eğitim ve Danışmanlık

EYLÜL 2008

İçerik

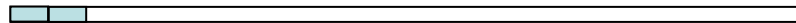
- İçerik
- Akreditasyon
 - Tanım
 - Eğitimde Akreditasyon
 - Neden Eğitimde Akreditasyon?
 - Dünyada Eğitim Akreditasyonu
- Akreditasyon Kuruluşları
- Türkiye'de Durum
- Türkiye'de İlk-Orta Öğretim Akreditasyonu İçin Bir Model
- Son söz

Akreditasyon Nedir?

Bir mal veya hizmetin ulusal veya uluslararası standartları sağlamakta olduğunun tescili ve dzenli aralıklarla denetlenerek srekliliğinin sağlanması srecine "AKREDİTASYON" adı verilmektedir.

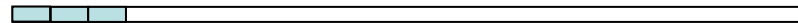
Akreditasyonun temelini Toplam Kalite Yönetimi ilkeleri çerçevesinde tanımlanmış süreçlerin ve standartların uygulanması ve sağlanan faydanın ispatı oluşturmaktadır.

Eğitim Alanında Akreditasyonun Kullanımı

Akreditasyon kavramı;

- Eğitim kalitesinin tescilinde,
- Diploma denkliđinde,
- Hayati önem taşıyan mesleklerin icrasında, mesleki yeterlilik kapsamında,
- Hayati önem taşıyan mesleklere ait verilen eğitimlerin yetki/yetkinlik ifadelerinde, yer bulmaktadır.

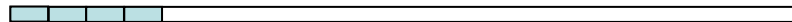
Eğitimde Akreditasyon Nedir?

Günümüzün deyimi ile "**Bilgi Çağı**" dönüşüme uğramaktadır. Bu dönüşümde anahtar rolü "**Bilginin Kullanımı**" ve toplum ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik ürünlerin yaratılması yaklaşımı oynamaktadır.

Günümüz eğitiminin

- Doğru ve hedefe yönelik bilginin,
- Etkin ve sorgulayıcı yöntemlerle,
- Uygulama ve araştırmayı teşvik ederek öğrencilere aktarılmasını,
- Doğru ve hedefe yönelik yöntemlerle ölçülmesi ve değerlendirilmesini,
- Elde edilen bilgi/tecrübe birikiminin sürekli iyileştirme için kullanılmasını

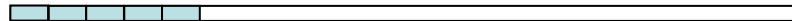
sağlaması gereklidir. Eğitim akreditasyonu yukarıda belirtilen maddeleri sorgulayan bir süreçtir.

Eğitimde Akreditasyon Nedir?

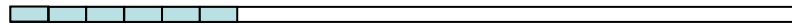
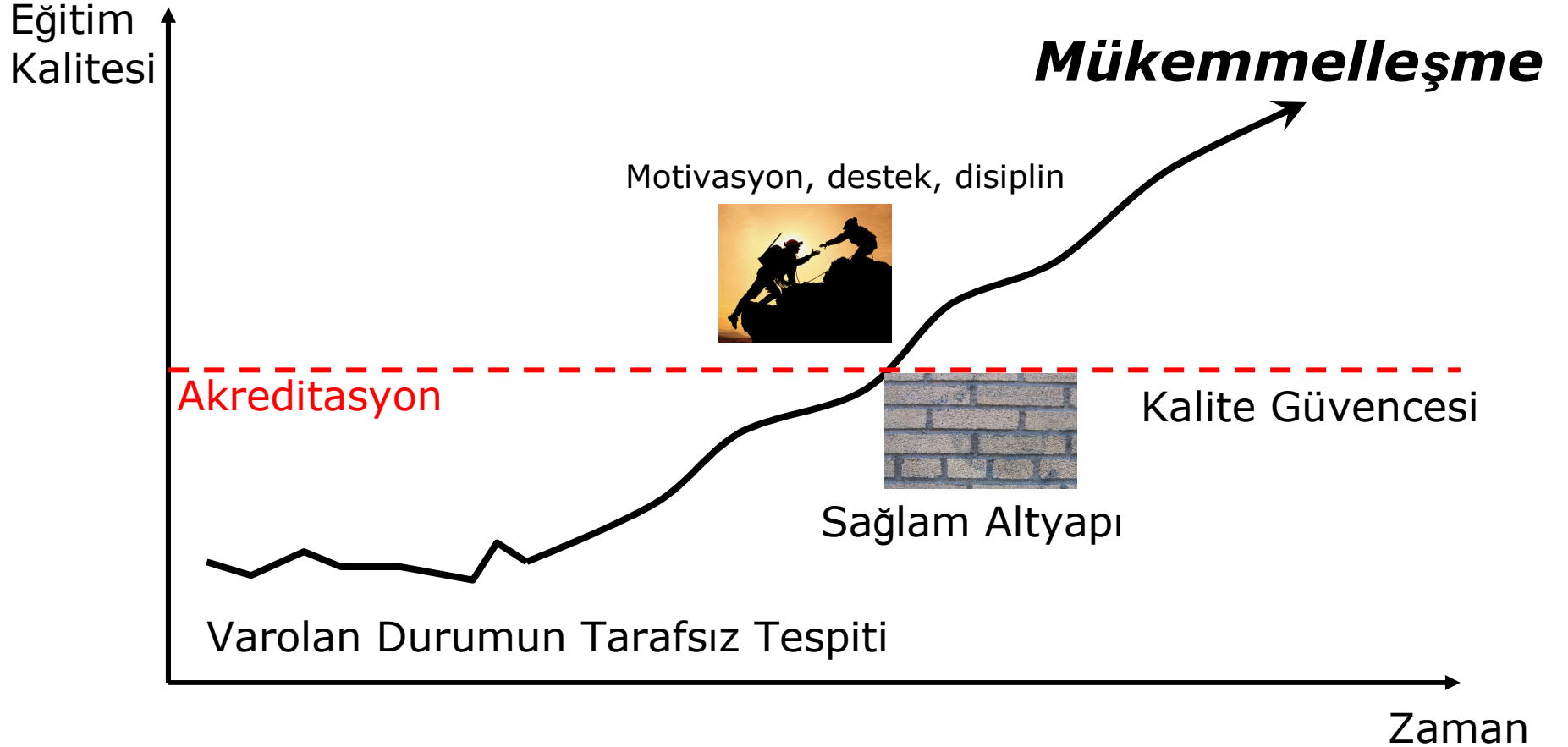
CIS (Council of International Schools) Akreditasyonu Standart Başlıkları

- A. Felsefe ve Amaçlar
- B. Müfredat
- C. Üst Yönetim ve Okul Yönetimi
- D. Çalışanlar
- E. Öğrenciyi Destekleyen Hizmetler
- F. Kaynaklar
- G. Öğrenci ve Toplum Yaşanı

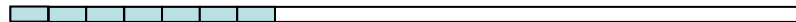
Neden Eğitimde Akreditasyon?

Bir eğitim kurumunda verilmekte olan eğitimin, kabul görmüş standartları sağlamakta olduğunun belgelenmesi ve sürekliliğinin sağlanması sürecidir.

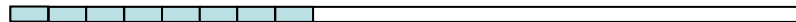
Neden Eğitimde Akreditasyon?

- Eğitimde yüksek kalite için yapılan/yapılacak çalışmaların en üst noktasıdır.
- Kalite çalışmalarının yürütülmesinde kuvvetli bir yol göstericidir.
- Yakalanmış eğitim kalitesi seviyesinin güvence altında olduğunun bir ifadesidir.
- Kurumun ileriye yönelik planlarının oluşturulmasında sağlam bir altyapı sağlar.
- Kaliteyi sürekli kılmak için etkin bir yoldur.
- Eğitim kurumu tüm yönleri ile yüksek standartlara uygun hale getirilmiş olur.
- Mükemmelleşme yolunda motive edici ve disipline edici bir kontrol mekanizmasıdır.

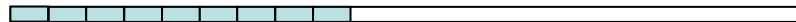
Neden Eğitimde Akreditasyon?

- Ülkemizin ihtiyacı olan bilgili ve bilgiyi kullanmayı bilen, sürekli eğitimin önemini kavramış ve gereklerini hayatına geçirmiş bir mezun profilinin yaratılması için gerekenlerin yapıldığının belgesidir.
- Yetkin meslek sahiplerinin yaratılmasındaki temel eğitim basmağının kalitesinin yükseltilmesi ve sürekliliğinin sağlanması demektir.
- Bir eğitim kurumunun uluslararası platformda kalitesini anlatmak için kullanacağı temel argümandır.

Neden Eğitimde Akreditasyon?

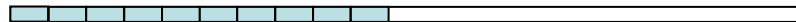
- Öğrenci, öğretmen, yönetici memnuniyeti artar.
- Verimlilik artar.
- Takım ruhu gelişir.
- Kurum içindeki iletişimi ve iş paylaşımını verimli hale getirir.
- Kurumu sahiplenme duygusu yaygınlaşır ve gelişir.
- Kurumun etkileşimde olduğu tüm çevreler ile etkin ve fayda yaratacak ilişkiler kurulur.
- Arşivleme sistemi gelişir ve etkin kullanımı sağlanır.

Neden Eğitimde Akreditasyon?

- Kaynak kullanımını için yol gösterici olarak kullanılabilir.
- Yurtiçi-Yurtdışı diğer eğitim kurumları ile iletişim kurulmasına yardımcı olur.
- Yurtdışı işbirlikleri ve değişim programlarının yolu açılmış olur.
- Kurum rakipleri arasında daha sağlam bir konuma yerleşmiş olur, rekabet gücü artar.

Akreditasyon, eğitimde mükemmelleşme yolculuğuna çıkmış bir kurum için hayati bir ölçüttür.

Dünyada Eğitim Akreditasyonu

- Akreditasyon, eğitim kurumlarının kendilerini değerlendirmede kullandıkları en önemli araçtır.
- Ulusal eğitim politikaları akreditasyonu şart koşabilmektedir; ABD 'de geçerli bir diploma veren tüm okullar akredite olmak zorundadır. Kurs ve uzaktan eğitim diplomaları, diploma veren kurumun akredite olması durumunda tüm ülkede geçerli olmaktadır.
- Özel eğitim kurumları daha fazla tercih edilmek için akreditasyon almaktadır.
- Diğer eğitim kurumları ile işbirliği yapmak isteyen okullar akreditasyonu kullanmaktadırlar.
- Diğer ülkelerde okul açmak isteyen kurumlar akreditasyon almaktadır.

Eğitim Akreditasyonunu Kim Verir?

	Ulusal Ajanslar	Uluslararası Ajanslar
Orta Öğretim	Henüz Yok	CIS (Council of International Schools) NEASC (The New England Association of Schools and Collages)
Yüksek Öğretim	MÜDEK (Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneđi) MİAK (Mimarlık Akreditasyon Kurulu) UTEAK (Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Komitesi)	ABET (Accreditation Board for Engineering and Technology) FEANI (Fédération Européenne d'Associations Nationales d'Ingénieurs), AACSB (American Assembly of Collegiate Schools of Business)

Türkiye'de Eğitim Akreditasyonu

	Ulusal Ajanslar	Uluslararası Ajanslar
Orta Öğretim	Henüz Yok	CIS 10 Okul NEASC 4 Okul IB 24 Okul
Yüksek Öğretim	Örnek: Mühendislik MÜDEK 37 Program	Örnek: Mühendislik ABET Bilkent 2 program Boğaziçi 6 program İTÜ 12 program ODTÜ 13 program

Türkiye’de İlk-Orta Öğretim Akreditasyonu

- **Ülkemizde orta öğretimde eğitim akreditasyonu özel eğitim kurumları arasında yaygınlaşmaya başlamıştır.**

CIS Akreditasyonu

Özel Büyük Kolej (Ankara)

Hisar Okulları (İstanbul)

Amerikan Koleji (İzmir)

Üsküdar SEV İlköğretim O. (İstanbul)

Bilkent International School (Ankara)

Eyüpoğlu Okulları (İstanbul)

İstanbul International Community School
(İstanbul)

Tarsus Amerikan Koleji (Tarsus)

Üsküdar Amerikan (İstanbul)

Işık Lisesi (Değerlendirme aşamasında)

NEASC akreditasyonu

Bilkent University Preparatory School

İstanbul Int. Community School

Hisar Educational Foundation School

MEF International School (Değerlendirme
aşamasında)

- **Devlet Okulları ile ilgili diploma denkliğine yönelik pilot okul projeleri bulunmaktadır.**

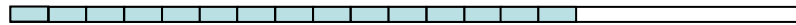

Türkiye’de İlk-Orta Öğretim Akreditasyonu

Akreditasyon Kurumu Eksikliği

- Akreditasyon süreci, İlk ve Orta Öğretimde Kalite Yükseltme çalışmalarını hızlandıracaktır.
- Yurtdışı akreditasyon kuruluşlarının standartlarının yüksekliği ve işlem maliyetleri, tüm okullarımıza uygulama düşünüldüğünde cazip olmamaktadır.
- Ulusal boyutta bir akreditasyon projesi, ülke gerçeklerimiz düşünülerek, ana hedef aynı olmakla beraber, özgün süreçlerle yönetilmelidir.

Ulusal bir Orta Öğretim Akreditasyon Kuruluşu’na ihtiyaç vardır.

Türkiye’de İlk-Orta Öğretim Akreditasyonu

Ulusal İlk-Orta Öğretim Akreditasyon Kuruluşu’nun Özellikleri

- Ülkemiz Orta Öğretimi’ni tanıyan yöneticileri olmalıdır.
- Ülkemiz gerçeklerinin kalite süreçlerinin tespitinde kullanılmasını sağlamalıdır.
- Okullarımızla iletişim bağı hızlı ve kuvvetli olmalıdır.
- Eğitim literatürü ve istatistiklerine hakim olmalıdır.
- Uluslararası bağlantıları bulunmalıdır.
- Okullar üzerinde yaptırım gücü olmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı bir Orta Öğretim Akreditasyon Birimi’ne ihtiyaç vardır.

İlk-Orta Öğretim Akreditasyon Birimi ve Akreditasyon Süreci

	Okul Sayısı		Öğrenci Sayısı		Öğretmen Sayısı	
	Devlet	Özel	Devlet	Özel	Devlet	Özel
İlköğretim	33.226	866	10.331.752	226.187	422.264	23.188
Lise	7.547	732	2.817.334	93.842	177.580	13.461

Yüksek okul sayısı ve okullar arasında akreditasyona uzaklık açısından farklılıklar bulunduğu için pilot gruplara uygulamalar yapılarak çalışmalar başlatılmalıdır.

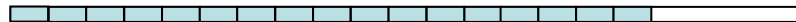
Model 1

Türkiye'yi temsil yeteneğine sahip bir örnekleme grubu oluşturularak çalışmalar başlatılır.

Model 2

Okullarımız arasında akreditasyon koşullarına en yakın olanlar tespit edilerek çalışmalar başlatılır.

Her iki modelde de 1. yıl sonunda elde edilen tecrübeler ve altyapı ile, 2. yıl daha geniş bir okul grubu programa dahil edilerek yaygınlaşma sağlanır.

Orta Öğretim Akreditasyon Birimi ve Akreditasyon Süreci

Akreditasyon Uygulamasında Karşılaşılacak Zorluklar

- Akreditasyon, eğitimde Toplam Kalite Yönetimi uygulamalarının getirdiği doğal bir süreç olmakla birlikte okullarımızda bilinirliği ve uygulama düzeyi düşüktür. Akreditasyon çalışmalarının verimli olabilmesi için sürecin tüm taraflarının (Öğretmen, Yönetici, Öğrenci, Veli, İlgili STK'lar...) katılımı ve inancı gereklidir. *Okullarımızda bir farkındalık yaratılması ihtiyacı vardır.*
- Akreditasyon sürecinin teknik detayları örnek okul yönetimlerine ve ilgili öğretmenlerine eğitimlerle öğretilmelidir. Eğitim alan öğretmenlerin okullarında bilgilerini paylaşmaları ile yaygınlaşma sağlanacaktır. Bu *bilgi akışının modellenmesi* gereklidir.
- Fiziksel koşullarla ilgili standartlar, pek çok okulumuz için zorlayıcı olacaktır. Fiziksel şartların iyileştirilmesi *zaman ve ek kaynak* gerektirmektedir.
- Akreditasyonun ilk aşaması olan durum değerlendirmesi sırasında *bilgi toplama ve değerlendirme* işlemleri zaman alacaktır.

Orta Öğretim Akreditasyon Birimi ve Akreditasyon Süreci

Akreditasyon Uygulamasında Karşılaşılacak Zorluklar

- Düşük bilinirlik ve az sayıda uygulama,

Okullarımızda bir farkındalık yaratılması ihtiyacı vardır.

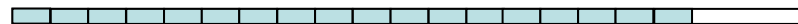
- Akreditasyon bilgi akışı ve eğitimler,

Bilgi akışının modellenmesi gereklidir.

- Fiziksel koşullarla ilgili eksiklikler.

Fiziksel şartların iyileştirilmesi zaman ve ek kaynak gerektirmektedir.

- Akreditasyonun ilk aşaması olan durum değerlendirmesi sırasında bilgi toplama ve değerlendirme işlemleri zaman alacaktır.

Orta Öğretim Akreditasyon Birimi ve Akreditasyon Süreci

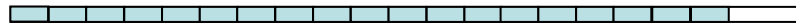
Zorluklar olmasına karşın, çalışmaların başlaması ve yürütülmesi eğitim dünyamız için hayati önem taşımaktadır.

Akreditasyon ana hedefinden ayrılmadan, okullarımızda uygulamaların benimsenmesi, doğru uygulanması ve ilerleme sağlanması için bir model;

KADEMELİ AKREDİTASYON

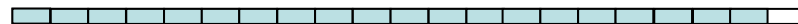
Akreditasyon aşamaları, birer "ÖN AKREDİTASYON" kademesi oluşturacak şekilde sınıflandırılır.

- Okul denetimleri etkin olarak çalışır,
- İlerleme kaydeden okullar ödüllendirilmiş olur, motivasyon yükselir,
- Sürekli iyileştirme kavramı benimsenir,
- Sağlam adımlarla ilerleme sağlanır,
- Değerlendirme kolaylaşır ve daha objektif olarak uygulanır.

Birimin Hazırlık ve Uygulama Süreçleri

- Birimin resmi kurulma işlemleri
- Danışmanlık hizmetlerinin planlanması
- Uluslararası akreditasyon standartlarının incelenmesi ve ulusal standartların belirlenerek ve "Akreditasyon Kılavuzu" nun yazımı
- Kurumda çalışacakların seçim kriterlerinin ve personel eğitimlerinin planlanması
- Pilot Okulların belirlenmesi
- Okullardan gelecek yönetici ve akreditasyon sorumlusu öğretmenlerin eğitimleri
- Okul çalışmalarının takibi
- Değerlendirme ekiplerinin oluşturulması ve eğitimleri
- Dış denetleme mekanizmalarının kurulması
- Dış denetlemelerin gerçekleştirilmesi ve geri besleme

Sonsöz

- Kademeli Akreditasyon, Milli Eğitim Sistemimizdeki geliştirme çalışmalarını hızlandıracak, Kalite yaklaşımının okullarımızda yaygınlaşması ve benimsenmesine önemli katkılarda bulunacaktır.
- Türkiye'nin Bilgi Yönetim Çağı'nda yerini alabilmesi için atılacak en büyük adımlardan birisidir.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitimde Kalite Yönetimi ve Akreditasyon faaliyetlerinin sürekliliğini sağlayabilecektir.

